

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Uudenmaan vesihuollon toimenpidesuunnitelma vuosille 2024-2025

*Itäisen ja eteläisen
Suomen
vesihuoltostrategia
2050:*

***Yhdessä
tekemällä
vastuullista
vesihuoltoa***

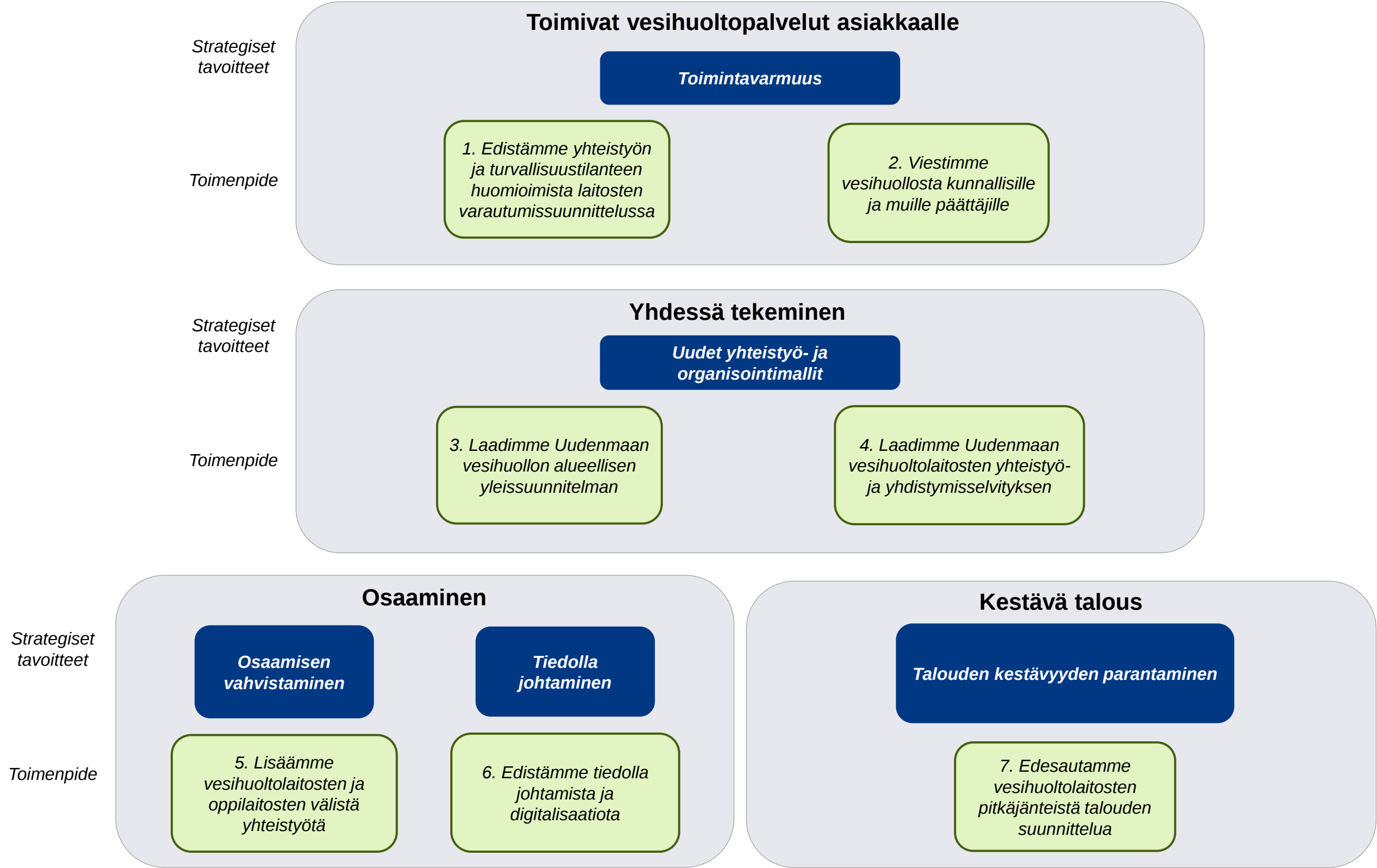
VESIHUOLTO

★ **2 0 5 0** ★

Taustaa

- Tämä on päivitetty versio keväällä 2022 valmistuneesta [Uudenmaan vesihuollon toimenpidesuunnitelmasta](#).
- Suunnitelma pohjautuu ja sillä toimeenpannaan [itäisen ja eteläisen Suomen vesihuoltostrategiaa 2050](#).
- Suunnitelman päivitystyö tehtiin itäisen ja eteläisen Suomen vesihuoltostrategian Uudenmaan toimeenpanon ohjausryhmässä, jossa on mukana vesihuoltolaitosten, kuntien ja viranomaisten lisäksi myös Uudenmaan liiton ja Vesilaitosyhdistyksen edustajat.
- Työssä arvioitiin uudelleen vesihuollon toimintaympäristöä ja sen muuttumista, tarkasteltiin aiemman suunnitelmaversioiden toimenpiteiden toteutumista ja huomioitiin syksyllä 2023 valmistuneen [Uudenmaan vesihuollon nykytilaselvityksen](#) tulokset.
- Suunnitelma on tarkoitettu koko vesihuoltokentän yhteiseksi, vaikka ELY-keskuksella onkin monessa toimenpiteessä koordinoiva rooli.

Uudenmaan vesihuollon toimenpidesuunnitelma 2024-2025

Strategiset tavoitteet:

Toimivat vesihuoltopalvelut asiakkaille - Toimintavarmuus

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho ja osallistujat/yhteistyötahot	Aikataulu
1. Edistämme yhteistyön ja turvallisuustilanteen huomioimista laitosten varautumissuunnitelmassa	a) Käymme vesihuoltolaitosten varautumissuunnitelmat läpi yhteistyössä viranomaisten ja laitosten kesken. Tarkastelemme suunnitelmia mm. varautumisyhteistyön, kyberturvallisuuden, muuttuneen turvallisuustilanteen sekä häiriötilanteiden varavedenjakelun suunnittelun näkökulmista. Huomioimme myös yhteyden mm. kunnan valmiussuunnitteluun sekä kriittisten asiakkaiden, kuten pelastuslaitosten vedensaannin turvaamisen häiriötilanteissa.	ELY-keskuksen valtakunnallisen Vesihuoltopalvelut –yksikön Uudenmaan henkilöt (jatkossa ELY-keskus) vesihuoltolaitokset, kuntien valmiuspäälliköt, pelastuslaitokset, turvallisuusviranomaiset, terveydensuojeluviranomaiset, kuntien IT-yksiköt (kyberturvallisuuden osalta) Valmistelussa mukana etelä-Suomen aluehallintovirasto (ESAVI).	2025 -
	b) Lisäämme seudullisia häiriötilanneharjoituksia hyödyntäen alueen muut harjoitukset, mm. alueelliset valmiusharjoitukset. Teemme aiemmin pidetyistä harjoituksista benchmarking – vertailua. Jaamme harjoituskokemuksia ja niistä tehtyjä havaintoja "naapureiden" kesken.	ELY-keskus kunnat, vesihuoltolaitokset, ESAVI, terveydensuojeluviranomaiset, pelastuslaitokset, turvallisuusviranomaiset	2025 -

Strategiset tavoitteet:

Toimivat vesihuoltopalvelut asiakkaille - Toimintavarmuus

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho ja osallistujat/yhteistyö tahot	Aikataulu
2. Viestimme vesihuollosta kunnallisille ja muille päättäjille	a) Vesihuollon toimintavarmuuden turvaamiseksi täytyy laitosten resurssien riittävyys varmistaa, minkä vuoksi päättäjille viestiminen on keskeistä. Tätä tukeaksemme kokoamme viestintämateriaalin laitosten käytettäväksi. Kukin laitos räätälöi materiaalin omiin tarpeisiinsa ja vie sen avulla päättäjille tietoa, jota tarvitaan vesihuoltotoiminnan turvaamiseksi vaadittavien päätösten tekemiseen, esimerkiksi investointi-, taksakorotus- sekä taksarakenteenmuutospaineisiin liittyen. Toteutus valtakunnallisena Vesilaitosyhdistyksen ja ELY-keskuksen yhteistyönä.	Vesilaitosyhdistys ja ELY-keskuksen Vesihuoltopalvelut -yksikkö, vesihuoltolaitokset Kuntaliitto, Uudenmaan liitto	Suunnittelu 2024, materiaalin kokoaminen vuoden 2025 alkupuoliskolla Varsinainen viestiminen esim. valtuustokauden alkupuolella
	b) Järjestämme vesihuoltolain valvontatapaamisia, joihin pyrimme saamaan paikalle kunnista laajan osanoton – myös vesihuoltolaitosten toiminnasta päättäviä tahoja. Viestimme tapaamisissa vesihuollon merkityksestä ja sen turvaamisen edellytyksistä.	ELY-keskus	jatkuva

Strategiset tavoitteet:

Yhdessä tekeminen - Uudet yhteistyö- ja organisointimallit

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho ja osallistujat/yhteistyö tahot	Aikataulu
3. Laadimme Uudenmaan vesihuollon alueellisen yleissuunnitelman	Suunnitelma valmistuu 2024. Suunnitelmassa on teknis-taloudellisen tarkastelun lisäksi mukana organisatorinen puoli, josta saadaan pohjatietoa toimenpiteeseen neljä. Yleissuunnitelman linjaukset tulee huomioida myös jatkossa.	ELY-keskus Uudenmaan liitto, vesihuoltolaitokset ja kunnat, konsultti	2024
4. Laadimme Uudenmaan vesihuoltolaitosten yhteistyö- ja yhdistymisselvityksen	Selvityksessä tarkastellaan vesihuoltolaitosten organisoinnin ja yhteistyön ratkaisuja paikallisten tarpeiden mukaan. Selvitys tehdään tiiviissä vuorovaikutuksessa paitsi vesihuoltolaitosten myös niiden omistajatahojen kanssa. Työssä pidetään mielessä yhteistyömahdollisuuksien koko skaala. Selvityksessä huomioidaan kunnalliset laitokset ja osuuskunnat omina kokonaisuuksinaan. Osuuskuntien yhdistymiseen liittyen tarjotaan työkalupakki yhdistymistavoista ja –kriteereistä, hyödyntäen jo toteutuneista yhdistymisistä kerätyt kokemukset ja havainnot. Suunnitelman valmistumisen jälkeen huolehdimme myös sen jalkauttamisesta, järjestämällä esim. kuntakierroksen, jossa kerrotaan suunnitelmasta.	ELY-keskus Vesihuoltolaitokset ja kunnat, konsultti, Uudenmaan liitto, Suomen vesihuolto-osuuskunnat ry (SVOSK), Vesilaitosyhdistys, Kuntaliitto	Yleissuunnitelman valmistumisen jälkeen

Strategiset tavoitteet:

Osaaminen - Osaamisen vahvistaminen sekä tiedolla johtaminen

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho ja osallistujat/yhteistyö tahot	Aikataulu
5. Lisäämme vesihuoltolaitosten ja oppilaitosten välistä yhteistyötä	a) Teemme selvityksen siitä, mitä osaamista Uudenmaan vesihuoltolaitokset tarvitsevat ja mitkä oppilaitokset tarjoavat soveltuvaa koulutusta. Selvityksessä kartoitetaan myös sitä, miten paljon on tarjolla opinnäyte- ja harjoittelupaikkoja. Otamme yhteyttä alueen oppilaitoksiin yhteistyön käynnistämisestä.	ELY-keskus ja vesihuoltolaitokset Vesilaitosyhdistys, oppilaitokset	2024 - 2025
	b) Kokoamme yhteistyössä oppilaitoksille esitettävän viestintämateriaalin kaikkien laitosten hyödynnettäväksi. Käytämme viestinnässä ajanmukaisia kanavia. Järjestämme opiskelijoille laitosvierailuita ja laitoksen toiminnan esittelyä. Tarjoamme harjoittelupaikkoja ja opinnäytetöiden aiheita.	Vesihuoltolaitokset ELY-keskus (koordinointi), oppilaitokset	2025 -
6. Edistämme tiedolla johtamista ja digitalisaatiota	Edistämme tiedolla johtamista tietoa jakamalla. Varmistamme hiljaisen tiedon siirtymisen. Tarkastelemme ja selvitämme tekoälyn hyödyntämistä vesihuoltolaitosten toiminnassa. Järjestämme mentorointi- ja benchmarkkaus-tilaisuuksia, joissa käydään läpi erilaisia tapoja ja esimerkkejä vesihuoltolaitoksen tiedolla johtamisesta. Teemoina esimerkiksi omaisuudenhallinta ja digitaaliset ratkaisut.	Vesihuoltolaitokset ELY-keskus (koordinointi)	2025 -

Strategiset tavoitteet: Kestävä talous – Talouden kestävyysparantaminen

Toimenpide	Kuvaus	Vastuutaho ja osallistujat/yhteistyötahot	Aikataulu
7. Edesautamme vesihuoltolaitosten pitkäjänteistä talouden suunnittelua	a) Edistämme vesihuoltolaitosten omaisuudenhallinta- ja investointisuunnittelua. Kokoamme aiheeseen liittyvää aiemmin laadittua materiaalia. Järjestämme viestintää ja koulutusta hyödyntäen aiempia selvityksiä, ohjeistuksia, työkaluja yms. Kohderyhmänä ovat vesihuoltolaitosten lisäksi myös niiden taloudesta päättävät tahot.	ELY-keskus Vesilaitosyhdistys, Kuntaliitto, kunnat ja vesihuoltolaitokset	2024 - 2025
	b) Jaamme hyviä talouden suunnittelun käytäntöjä muille vesihuoltolaitoksille. Järjestämme mentorointi- ja benchmarkkaus-tilaisuuksia saman kokoluokan laitosten kesken.	Pienet ja keskisuuret ja vesihuoltolaitokset ELY-keskus (koordinointi), SVOSK	2025 -